

Kázání 6.9.2020 Luk 1,13-17

13 Anděl mu řekl: "Neboj se, Zachariáš, neboť tvá prosba byla vyslyšena; tvá manželka Alžběta ti porodí syna a dáš mu jméno Jan. 14 Budeš mít radost a veselí a mnozí se budou radovat z jeho narození. 15 Bude veliký před Pánem, víno a opojný nápoj nebude pít, už od mateřského klína bude naplněn Duchem svatým. 16 A mnohé ze synů izraelských obrátí k Pánu, jejich Bohu; 17 sám půjde před ním v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k synům a vzpurné k moudrosti spravedlivých a připravil Pánu lid pohotový."

Bude se jmenovat Jan – a my se s ním budeme potkávat neděli co neděli celý podzim. S Janem, jehož evangelisté i starověk znali pod přízviskem Křtítel. *Bude se jmenovat Jan*, zní kázání, přímo andělské. A dnes nás má nejdřív ze všeho oslovit ono BUDE: *bude*, tedy tudy povede budoucnost Božího díla. Uprostřed Božího lidu, i světa okolo.

My jsme slyšeli celé to vyprávění. Vyprávění, v němž se míchají modlitby a lidská skepse. Vyprávění o Alžbětě a Zachariášovi, kteří toho od Pána Boha kdysi hodně čekali, ale přitom celý život prožívali opakovaná zklamání. Vyprávění o věrných věřících, z něž je cítit jejich únava, ne-li ubitost. A především těžko skrývaná úzkost: Je ta naše věrnost Bohu vůbec k něčemu? K čemu byl náš život oddaný Boží věci, když nemá pokračování? Perspektivu? Když chybí další generace?

Tohle všechno zaznívá v tom příběhu v čase minulém: *Byl jeden kněz... a měl ženu... byli spravedliví... ale zůstali bez potomků...* Ale když do toho vlítne nebeský posel, najednou ta tíha minulého času, dosavadních zklamání ztrácí váhu, protože teď přišla na řadu BUDOUCNOST. Boží budoucnost. Překvapivá, nečekaná. Ale takhle to s Bohem z těchhle příběhů je: Přichází jako nečekaná budoucnost. Jako perspektiva, na niž si lidé (ti zbožní) zakázali myslet. *Bude se jmenovat Jan*.

Co k této budoucnosti, co k tomu BUDE – patří? Z čeho se rodí, co jí dává grády i věrohodnost?

Když evangelista Lukáš tenhle příběh o věrných, avšak utahaných věřících a jednom andělském kázání sepisoval, nepsal to jako očitý svědek či zuřivý reportér, kterému neunikne žádná senzace. Jemu „neunikalo“ něco úplně jiného: poselství svatých Písem Izraele, Tóry a proroků. A jako jedno z úplně posledních slov toho tzv. „starého zákona“ nám v naší bibli zní prorocké zaslíbení: *Hle posílám posla, a on obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům*. Tenhle posel, co nás dnes se Zachariášem oslovuje (nepředstavujte si prosím žádného pohádkového anděla Páně), má tedy řešit ještě něco hlubšího, než bezdětnost té staré dvojice. Ona neplodnost totiž signalizuje, že se zadržlo předávání víry: víra otců – nic neříká synům. Otcové nad syny beznadějně lámou hůl – a synové si klepou na čelo, co ti otcové blbnou? To nevědí, do jaké doby se jejich děti narodily?

„Ztratili jsme mladou generaci,“ přiznává sebekriticky v nedávném rozhovoru biskup Tomáš Holub. Nemáme co nabídnout těm, kdo se rozhlížejí po komplikovaném dnešním světě, jeho výzvách, hrozbách a úskalích, které nese. A není to jen problém jednoho biskupa či jedné konfese. Potýkají se s tím tak či onak různé církve. Máme bohatou pokladnici tradic, duchovních odkazů a zápasů

o správnou věc, důrazů, písní, příběhů, ale neumíme z ní vynášet, co je dnes potřeba. Místo toho se mnozí křesťané stahují mezi promodlené zdi chrámů, pilují rituály... a křečovitě se drží vyjetých kolejí (dnes se jim říká tradiční hodnoty). Popř. z těch chámů zapškle mlátí kolem sebe.

Jenže, Zachariášovi se nenarodí syn, který zdědí kněžské povolání po tatínkovi. Jan půjde v jiných stopách: ve stopách Eliáše, proroka, který vedl zápas se svou zpohanštělou církví, tancující kolem sloupů bálů a ašoret. Osamělý zápas, v němž znovu zjednával respekt vizi hospodinovsky svobodného a důstojného žití. Respekt v očích Izraelců – i okolních pohanů. Postava Jana, zvaného Křtítel je (alespoň v našich svatých písmech, v evangeliích) upletena z důrazů a odkazů, v nichž slyšíš příběhy postav z prorockých knih SZ. Abstinovat bude jako vysvoboditel Samson. A obracet a navracet církve k jejímu Pánujak Eliáš nebo třeba Izaiáš.

A v tom všem se bude projevovat Boží Duch. Ten Duch, který umožňuje Božímu dílu v tomhle světě novou budoucnost, i když ten lid sám schází na úbytě. V tom bude Janova velikost. Nebude celebritou, ale jeho svědectví bude mít váhu pravdivého prorockého poselství. Neskladného, ale nezbytného. Tedy teď povede budoucnost Božího příběhu, vyřizuje nebeský posel.

Co na to Zachariáš? Obrátí se jeho srdce k zaslíbenému synu? Pustí do srdce tuhle nečekanou a dávno nevyhlášenou naději? Začne z plna hrdla zpívat „Jenž prorokován jest, veselme se, ten na svět poslán jest, radujme se“? Copak chrám, místo, které v lidských představách evokuje Boží blízkost, není nejpříhodnější místo, kde můžeš takovému skvělému andělskému kázání uvěřit?

Jak se ukazuje, není.

Boží budoucnost se nečekaně provalila do naší přítomnosti jak pramen vody živé, světlo do temnot, jak písnička naděje, která chce vystřídat unylé náboženské vzdychání, či rutinu omletých rituálů. Ale Zachariáš jako by ztělesňoval církve, která ty nečekané perspektivy dokáže spolehlivě zazdit. Svou nevírou, beznadějí.

„Chceš-li někoho připravit o víru, přiveď ho do kostela.“ Mezi tyhle zahořklostí prolezlé Zachariáše, nervózní z toho, že jim někdo narušuje jejich po staletí zaběhané posvátné rituály. Přiblížilo se Boží Království, ale ti, kteří pravidelně prosí *přijď*, nevěří. Naplňuje se Boží vůle jako v nebi, tak i na zemi, ale sluha Boží se jí odmítá dát do služby. Zachariáš se ukázal jako svědek, který na Boží oslovení nemá, co by rozumného řekl. Proto bude až do narození syna mlčet.

Ale o to víc prožívá radost Alžběta. Právě ona velice dobře rozumí, k čemu došlo. Co tenhle nečekaný, ale o radostnější Boží čin znamená: „*Toto mi učinil Pán, aby odňal moje pohanění mezi lidmi,*“ vděčně vyznává. Pod srdcem jí roste Jan, a v srdci důvěra. Nová důvěra posmívaného Božího lidu. Protože postavy bezdětných matek jako Alžběta, Sára, Chana (nebo Marie) ztělesňují ve své nezaštítěnosti právě tenhle úděl Božího lidu: Prý jsme už byli trapně zbyteční. Prý od nás nešlo čekat nic kloudného. Prý, kdo věří Hospodinu, zjistí, jaký to byl trapný omyl. Ale Hospodin se nás tím darovaným potomkem zastal. Odňal tohle pohanění. Zahnal přístrach zklamání a trapnosti. "Panovník Hospodin setře slzu z všeliké tváře a pohanění lidu svého odejme z celé země," prozpěvuje si Alžběta s Izaiášem.

Proto vyprávění o tom, který připravuje cestu, začíná příběhem jak vystřiženým z Tóry a proroků.

Ne proto, aby nás oblažilo starými pohádkami, ale vzbudilo radostnou důvěru. Skrytou, ale neochvějnou, jak ji prožívá Alžběta. Se zápasem o vytrvalost na cestě víry, ani se zápasem o spravedlnost, o lidskost (a v tom všem o věrnost Hospodinu) tu nikdy nejste zbyteční. Tiché, leckdy nenápadné svědectví může být a také občas bývá překřičeno jinými křiky: Třeba halasným pokřikem frajer či frajerek, podle nichž to právě Boží je v úspěšné cestě přes mrtvolu, v okamžité slávě, nahrabaných milionech, dosažených postech, dojmem, který uděláte na mladý. Není. Ten jediný pravý B zůstává věrný svému příběhu. Není vždycky slyšet, ale občas se ozve překvapivě důrazně. Má cenu mu naslouchat. A kdo v něj věří, nebude zahanben.

Proto se bude jmenovat Jan. Jochanan. Totiž: *Hospodin se slitoval*. Protože hospodinovské slitování nás potkává i tak, že své očekávající a věrné svědky nakonec nenechá bez zastání.

Nemusí to proběhnout jako pohlazení, či foukání na dušičku. To zastání může mít podobu svědectví svědků pravdy, lásky a víry, které nám jde prosti srsti. S jakým přijde Jan zvaný Křtitel. Ale můžeme s ním počítat, a máme se podle něj orientovat. Vždyť otvírá cestu jediné budoucnosti, které má smysl se svěřit. Amen.

Lk 1,5-25 Salv 6.9.20

Píseň: Soudce světa 690,1+3

In: A setře Panovník Hospodin slzu z všeliké tváře a pohanění lidu svého odejme z celé země, neboť Hospodin mluvil. Proto řeknou v ten den: Aj, Bůh náš tento jest, očekávali jsme na něj, aby nás vysvobodil. On jest Hospodin, jehož jsme očekávali, plesati a radovati se budeme v spasení jeho. Amen (Iz 25,8n)

Píseň 195

Modlitba

Jedině díky tobě, Pane, se smíme navzájem povzbuzovat k naději a vyhlížet tvou blízkost. Ty jsi věrný ve svých slibech. Tvoje slovo platí. Tvoje dobrá zpráva rozsvěcuje naději i tam, kde nás zasáhly temnoty násilí, nenávisti nebo smutku. Tvůj syn, JK, nás přece pozval k důvěře v blízkost tvého přicházejícího království. Ano, díky tomu všemu smíme k tobě vyhlížet – i když je naše srdce plné malovéry, hořkosti, smutku, ba i když jsme docela zapomněli od tebe cokoli čekat. Když už nás tvoje slovo shromáždilo – dej ať poznáme, že příběh o tvých splněných slibech má větší sílu než všechny naše smutky, nedověry i každá lidská pycha a zloba. *Otče náš...*

1. čtení Luk 1,5-14.18-25

Píseň Svítá 239 (Připravujte cestu)

kázání Lk 1,13-17

Píseň 196,1-4

VP (podle pořadu z Iony)

Pozvání

Tento stůl jsme sami připravili, ale není náš. Věříme, že je to stůl Páně. Je nabídnut z jeho milosti všem, kteří vnímají nezbytnost jeho darů – a přitom nejsou slepí k svým chybám, porušenosti a potřebě hledat Kristovu milost. Jeho nabídka není omezena na jednu tradici, jednu skupinku, jednu část jeho církve. On je Pánem a milujícím bratrem těch, kdo v něho věří a potřebují ho.

Modlitba:

A tak nyní následujme Ježíšův příklad a dříve, nežli budeme sdílet jeho dary, se pomodleme (*Kyrie eleison*)

Nebeský Otče, stvořil jsi nás a dal nám schopnost i možnost

nést ovoce. Víš, jak chatrně s tvým obdarováním zacházíme. Jak mrháme příležitostmi a jak neumíme tebe prosit o uschopnění k novému začínání.

Kyrie eleison

Dej nám novou odvahu k otevřenosti vůči tvému evangeliu – i vůči druhým – nabízet dary a schopnosti, které máme. Dej, ať nezašantročíme příležitosti k pokoji, spravedlnosti a lásce, které před nás vždy nanovo staviš. Ukazuj nám, jací smíme být, jací máme být před tebou a pro druhé.

Kyrie eleison!

Zakoušíme v životě mnohou bolest. Vnímáme utrpení druhých, slabých, odstrčených a zapomínaných. V tuto chvíli prožíváme sílu pozvání k slavnosti večere, slavené na tvou památku a pro naše povzbuzení, pro naši naději. ty sám nás ujišťuješ, že život v posledku stojí za to. Potřebujeme však tvou blízkost a pomoc, abychom uměli vést zápas se zlem a hříchem, když nás budou chtít napadnout.

Kyrie eleison!

Modlíme se za sebe, zde shromáždění. Oslovuj nás, probouzej nás. Dej nové vědomí, že nemůžeme jinak nežli litovat, jak málo jsme udělali pro ty, kteří tě potřebují. My sami se můžeme stát nástrojem tvé pomoci. Dej ochotu vydat se těm, jejichž bolesti těla a nedostatky ducha jsou nám známy. Pomáhej nám prolamovat kruh zla, zloby a zmaru. Přiznej se k těm nejmenším a umenšovaným mezi námi. Přijmi nás s nimi.

Kyrie eleison

Pozdravení pokoje

Píseň 371,4

Modlitba:

Pane Ježíši Kriste, zde mezi námi přítomný, za vše, co jsi pro nás udělal, a za vše, co jsi slíbil, co my můžeme nabídnout? Naše ruce jsou prázdné, naše srdce jsou tak často plna špatnosti. Nejsme hodni sbírat drobtly spadlé z tvého stolu... Ale ty jsi milostivý. Máš moc nás proměnit.

Rozpomínáme se na tvou poslední večeři a prosíme: Sešli svého Svatého Ducha na nás a na tyto dary chleba a vína. Dej, ať se stanou tvým tělem, které hojí, odpouští a činí nás dokonalými. Abychom se i my směli stát tvým tělem. Milujícím a pečujícím o tento svět, dokud tvé království nepřijde. Ve tvém jménu se společně modlíme:

Otče náš

Ustanovení

Mezi přáteli, kteří s ním stolovali, Ježíš vzal chléb a řekl: Toto je mé tělo. Za vás se láme. Potom vzal kalich vína a řekl: Toto je nová cesta k Bohu, otevřená mou smrtí. Pijte z něho všichni...

Sdílení:

Pohledte, toto je Váš Pán, přicházející k Vám v chlebu a vínu. Toto jsou dary Boží pro Boží lid.

Píseň k VP 397

Propouštění Jděte v pokoji.

Píseň na odchod: Sv 447 Každý den

Modlitba:

Pane JK. vložil jsi svůj život do našich rukou. Nyní my vkládáme svůj život do tvých. Již není důležité, čím jsme byli. Důležité je, čím se smíme stát s tebou. Ne až zítra, ale již dnes. Amen

Ohlášení

Poslání Fp 2,14-16

Požehnání

Pokoj i láska a víra od Boha Otce a Pána Ježíše Krista. Milost všem, kdo nepomíjející láskou milují našeho Pána JKa. AMEN

Píseň 649